

รายงานการประชุม
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕
ผ่านระบบ Video Conference
วันอังคารที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการ สพฐ. (DOC) อาคาร สพฐ.๕ ชั้น ๙ กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้เข้าประชุม

๑. นายอัมพร พินะสา
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ว่าที่ ร.ต. ธนู วงษ์จินดา
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นายพัฒนา พัฒนทวีดล
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. นายเทอดชาติ ชัยพงษ์
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๖. ผู้บริหารระดับสูง ของ สพฐ.
๗. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต
๘. เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๐๐ น.

เปิดการประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ พร้อมมอบนโยบายและแจ้งข้อราชการ โดยนายอัมพร พินะสา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบนโยบายและแจ้งข้อราชการกับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต ดังนี้

๑. การเตรียมการเพื่อรองรับการรับนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โดยเฉพาะเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งที่ผ่านมาสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้คัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นอนุบาล ชั้น ป.๑ และ ชั้น ม.๑ - ม.๔ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ในช่วงเวลานี้คือช่วงของการจัดหาที่เรียนให้กับเด็กที่พลาดการสอบเข้าโรงเรียนแข่งขันสูง จึงขอให้ทุกเขตพื้นที่ฯ ทำการสื่อสารและประกาศรายชื่อโรงเรียนที่จะรองรับนักเรียนที่พลาดโอกาส ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ เพื่อให้ผู้ปกครองจะได้นำเด็กนักเรียนไปเลือกโรงเรียนที่เหมาะสมที่สุดที่ยังสามารถรับได้ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเข้าเรียน ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องจำเป็นเร่งด่วน จึงอยากให้ทุกเขตพื้นที่ฯ ให้บริการแก่ประชาชนในเรื่องดังกล่าวโดยเร็วที่สุด

/เป้าหมาย...

เป้าหมายสำคัญคือ การสื่อสารสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองว่า นักเรียนทุกคนจะมีที่เรียนอย่างแน่นอน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้ปกครองซึ่งอาจจะไม่ประสงค์ให้เรียนในโรงเรียน สังกัด สพฐ. โดยอาจให้ไปเรียนในโรงเรียนเอกชน หรือโรงเรียนอื่น ๆ

๒. การประกาศผลสอบคัดเลือกนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ผู้ผ่านการคัดเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนแข่งขันสูง มีทั้งผู้สมหวังและผู้ผิดหวัง ขอให้ทุกโรงเรียนได้สื่อสารเรื่องหลักเกณฑ์กติกาในการสอบคัดเลือก เพื่อให้เห็นถึงความโปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ โดยให้เน้นย้ำกับผู้บริหารโรงเรียนแข่งขันสูงได้ตระหนักและปฏิบัติตามแนวทางของ สพฐ.

๓. โครงการพาน้องกลับมาเรียน อยู่ในช่วงการรวบรวมประเด็นการสำรวจและข้อมูลย้อนกลับ เพื่อจะได้ข้อสรุปในการส่งต่อนักเรียน ทั้งการนำกลับมาเรียนที่โรงเรียนเดิม การส่งต่อไปเรียนที่ใหม่ หรือการไปเรียนต่อในสถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ ควรได้ข้อสรุปภายในเดือนเมษายนนี้ตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินรับนักเรียน จึงขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้เน้นย้ำและเร่งดำเนินการเรื่องนี้ ซึ่งหากใครพบเจอรูปแบบหรือกรณีที่น่าสนใจ เป็นความประทับใจที่ได้ช่วยเด็กให้กลับมาเรียน ได้เห็นเด็กได้รับโอกาสทางการศึกษา สามารถถ่ายคลิปปวีดีโอสั้น ๆ เกี่ยวกับกระบวนการในการนำเด็กกลับมาเรียน ที่ทำให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีความสุข โดยขออนุญาตทำความเข้าใจกับผู้ปกครองก่อนจะเผยแพร่ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียนคนอื่น ๆ ต่อไป

ทั้งนี้ ขอเน้นย้ำใน ๓ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑) การสำรวจและติดตามน้องกลับมาเรียนให้ติดตามในส่วนที่มีรายชื่อที่ทาง สพฐ. ส่งให้ โดยข้อมูลที่มาจาก DMC รวมถึงทำการสำรวจเด็กที่อยู่ในเขตบริการที่มีตัวแต่ไม่มีชื่อปรากฏและยังไม่มีที่เรียน ให้กลับมาเรียนเพิ่มเติมด้วย โดยสำรวจว่าเด็กที่มีตัวแต่ไม่มีชื่อ เดิมเรียนอยู่ที่ใดหรือไม่ได้เรียนอย่างไร เพื่อที่จะนำข้อมูลมายืนยันว่าตัวอยู่ที่หนึ่งแต่ชื่ออาจจะอยู่กับอีกที่หนึ่งได้ เพื่อที่จะเชื่อมโยงข้อมูลกัน ซึ่งในการพาน้องกลับมาเรียนคราวนี้ ไม่ได้มีเป้าหมายแค่เด็กที่อยู่ในการศึกษาภาคบังคับเท่านั้น แต่รวมถึงเด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงชั้น ม.๖ ที่ต้องพากลับมาเรียนทั้งหมด โดยต้องให้เด็กได้เรียนอย่างมีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้ เนื่องจากโครงการนี้ต้องการสื่อสารว่า การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่จะเปลี่ยนความยากจนหรือความด้อยโอกาสของเด็กให้กลับเป็นคนที่มีโอกาสและมีชีวิตที่ดีขึ้น ผ่านกลไกทางการศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลายแห่งให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ต้องขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกท่าน ที่ได้เล็งเห็นความสำคัญและตระหนักถึงกลไกดังกล่าว ในขณะเดียวกันเมื่อถึงเวลาเปิดเทอมใหม่ นอกจากการพาเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้กลับเข้ามาเรียนแล้ว สิ่งที่เราต้องทำควบคู่ไปกับการป้องกันไม่ให้เกิดหลุดออกจากระบบการศึกษาอีกต่อไป นั้นหมายความว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งระบบจะเป็นกลไกที่เฝ้าระวังและป้องกันเด็กในทุกมิติ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปถึงเรื่องความปลอดภัยของนักเรียนไปด้วย

๔. สำหรับการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน ในห้วงตลอดเวลา ๒ ปีที่ผ่านมา ต้องประสบกับภาวะการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ต้องปรับบ้านเป็นโรงเรียนเปลี่ยนพ่อแม่เป็นครูช่วยเกื้อหนุนในลักษณะของการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Hybrid) มาโดยตลอด ในการเปิดภาคเรียนใหม่ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ขอย้ำว่าเราจะไม่มีกรณีเลื่อนเปิดภาคเรียน และจะเปิดภาคเรียนตามกำหนดการปกติ ดังนั้นสิ่งที่อยากเน้นย้ำคือ ๑) ในการเตรียมความพร้อมที่จะเปิดภาคเรียน ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เด็กมาเรียนได้อย่างปลอดภัย

๒) การเตรียมอาคารสถานที่หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ไม่ได้มีการใช้งานมานาน โดยต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับการเรียนแบบ On Site และ การเรียนแบบทางไกล ต้องคิดว่าจะจัดการเรียนการสอนอย่างไรให้เป็นแบบ Hybrid ได้ ในส่วนนี้ขอให้มอบศึกษานิเทศก์และกลไกเจ้าหน้าที่ในการประสานสร้างความเข้าใจกับโรงเรียน เพราะหากไม่ได้เตรียมความพร้อมไว้ก่อน อาจมีปัญหาหลายอย่างตามมาได้ และ ๓) ในแต่ละโรงเรียนจะมีความพร้อมที่แตกต่างกัน บางแห่งประสบปัญหาด้านบุคลากรหรืออาคารสถานที่ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ขณะนี้มีหลายโรงเรียนที่มีข้าราชการครูเกษียณอายุแล้วไม่ได้ครูกลับคืนไป ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงขอให้แต่ละสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ทำการสำรวจโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๐ คนขึ้นไป และมีอัตราครูเป็นไปตามเกณฑ์แบบพอดีหรือเกินเกณฑ์ แต่มีพนักงานและลูกจ้างที่เป็นครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนนั้น ต้องทำการเกลี้ยพนักงานราชการหรือลูกจ้างในโรงเรียนไปยังโรงเรียนที่ต่ำกว่า ๑๒๐ แล้วไม่มีครู โดยเรียงลำดับจากโรงเรียนที่วิกฤตมากไปหาน้อย ในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่ฯ ต้องทำข้อมูลตรงส่วนนี้ให้ชัดเจน พร้อมทั้งทำแผนในการดำเนินการตามแนวทางโรงเรียนคุณภาพ เพื่อแก้ไขปัญหในระยะยาว เพราะการเกษียณอายุเกิดขึ้นทุกปี ความขาดแคลนเกิดขึ้นมากตามไปด้วย หากสามารถทำโรงเรียนคุณภาพให้เร็วและใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เร็วขึ้น จะป้องกันและแก้ไขปัญหเหล่านี้ได้เร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ต้องทำการเกลี้ยหรือประกาศโรงเรียนที่ต่ำเกณฑ์ ไม่ว่าจะเป็โรงเรียนขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ต้องประกาศว่าโรงเรียนนี้ต่ำเกณฑ์ แล้วประกาศโรงเรียนที่เกินเกณฑ์ ว่ามีโรงเรียนอะไรบ้าง หากครูคนใดที่อยู่ในโรงเรียนเกินเกณฑ์ประสงค์จะไปอยู่โรงเรียนต่ำเกณฑ์ ทาง กศจ. สามารถเกลี้ยอัตราได้ตลอดเวลา

๕. ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต จัดหมวดหมู่โรงเรียนที่ต้องกำกับหรือส่งเสริมสนับสนุน โดยจัดเรียงลำดับความสำคัญของสถานศึกษาที่สังกัดในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการกำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด แบ่งเป็น ๑) โรงเรียนในโครงการพระราชดำริทุกประเภท ให้จำแนกว่าในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีโรงเรียนในโครงการพระราชดำริกี่ประเภท แต่ละประเภทมีกี่โรงเรียน ชื่ออะไรบ้าง ๒) โรงเรียนที่มีหน่วยงานภาคเอกชนหรือองค์กร/มูลนิธิให้การสนับสนุน มีจำนวนเท่าใด จำนวนองค์กร/มูลนิธิ และชื่ออะไรบ้าง ๓) โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนคุณภาพ ที่อยู่ในแผนจะดำเนินงาน และ ๔) โรงเรียนขยายโอกาสหรือกลุ่มอื่นทั่วไป โดยให้กำกับดูแลโรงเรียนเหล่านี้อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ

๖. การกำหนดตัวชี้วัดในการขับเคลื่อนโรงเรียนในปีการศึกษาหน้า ให้ทุกโรงเรียนมีตัวชี้วัดเพื่อยกระดับคุณภาพของโรงเรียน หรือการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ใน ๔ ข้อ ดังนี้

๖.๑ คุณภาพผู้เรียน ทุกโรงเรียนต้องกำหนดให้ได้ว่าในด้านองค์ความรู้ จะมีการยกระดับมากกว่าเดิมอย่างไร ทั้งในเรื่องการอ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น เป็นต้น ด้านทักษะชีวิต ต้องการให้เด็กในโรงเรียนเกิดทักษะชีวิตอย่างไร ทั้งในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความสามารถของเด็กในแต่ละด้าน หรือ ๑ คนตรี ๑ กีฬา ล้วนแต่เป็นทักษะที่จะต่อยอดให้เด็กมีทักษะชีวิตที่ดีขึ้น และด้านทักษะอาชีพ ที่ต้องการให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติลงมือทำ เพื่อตอบโจทย์ด้านสมรรถนะของนักเรียน

๖.๒ คุณภาพครูและผู้บริหาร ทุกโรงเรียนควรจะมีทิศทางในการยกระดับศักยภาพครูของโรงเรียนตัวเองให้ได้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโรงเรียน ภายใต้อำนาจที่โรงเรียนมีอยู่

๖.๓ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน อยากให้ลงรายละเอียดว่าโรงเรียนมีหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นหลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งมี ๕ สมรรถนะแล้วหรือไม่ สามารถทำได้หรือไม่ และทำแล้วนำไปสู่การเรียนการสอนได้มากน้อยอย่างไร แต่ละโรงเรียนต้องสามารถนำเสนอทิศทางให้ได้ว่า มีหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอะไร เช่น ในชั้นอนุบาล เน้นทฤษฎีอะไรเป็นหลัก ชั้นประถม-มัธยม

/ใช้ทฤษฎี...

ใช้ทฤษฎีอะโรมาเป็นต้นแบบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบโจทย์ Active Learning ได้อย่างไร เป็นต้น

๖.๔ การมีส่วนร่วมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน ขอให้โรงเรียนมีแผนการสร้างการมีส่วนร่วมและการปรับปรุงโครงสร้างอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในโรงเรียน ทั้งนี้ เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ใช้ ๔ ตัวชี้วัดนี้ในการออกเยี่ยม นิเทศ ติดตาม กำกับ การยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนภายใต้ ๔ องค์ประกอบดังกล่าว คือ ๑) คุณภาพผู้เรียน ๒) คุณภาพครูผู้บริหาร ๓) คุณภาพหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน และ ๔) คุณภาพการมีส่วนร่วมและการปรับปรุงปัจจัยพื้นฐานเพื่อรองรับการจัดการศึกษาให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และหากโรงเรียนใดประสบความสำเร็จได้รับการยกย่อง จะนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน เชื่อว่าความสำเร็จในวันนี้ไม่ได้อยู่ที่การขาดแคลนปัจจัย ไม่ได้อยู่ที่บุคลากรมากหรือน้อย แต่อยู่ที่วิธีการในการแสวงหารูปแบบที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ และเชื่อว่าทุกคนมีศักยภาพและความสามารถที่จะทำเรื่องนี้ได้ แต่เราต้องชี้เป้าหมายให้ชัด รวมถึงวิธีปฏิบัติให้แต่ละโรงเรียนได้คิดและแสวงหาแนวทางของตัวเอง ภายใต้กรอบที่ว่าเราจะมุ่งไปสู่ “สพฐ. คุณภาพ เอกภาพเชิงนโยบาย หลากหลายปฏิบัติ” โดยผ่านกลไกพื้นที่เป็นฐาน นวัตกรรมขับเคลื่อน เพื่อให้ประสบความสำเร็จไปด้วยกัน

การพัฒนาการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้เรียน และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) บูรณาการแหล่งเรียนรู้

นางเกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แจ้งต่อที่ประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ โดยขอนำเรื่องต่อจากที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง ตัวชี้วัด ประเมินผลสมรรถนะผู้เรียน เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบถึงความหมายของสมรรถนะผู้เรียน และการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ว่าคืออะไร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวอะไรแล้วบ้าง ดังนี้

๑. การพัฒนาการเรียนการสอนสมรรถนะผู้เรียน สู่ศักยภาพเด็กไทยในศตวรรษที่ ๒๑ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้ปรับตามแผนปฏิรูปประเทศ บูรณาการตัวชี้วัด บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทศนคติและค่านิยม ผ่านกระบวนการ Active Learning ซึ่งผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องตั้งคณะทำงาน ประชุมวิชาการให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความหมาย โดยใช้หลาย ๆ สาระวิชามาบูรณาการร่วมกัน ให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้ง่ายผ่านกระบวนการ Active Learning ที่มีหลายวิธีการ เช่น PBL + PLC การใช้แผนผังความคิด การใช้กิจกรรมเป็นฐาน การใช้กระบวนการวิจัย STEM Education STEAM หลักสูตรอารยเกษตร STI อัจฉริยะเกษตรประณีต GPAS ๕ Steps มอนเตสซอรี ไฮสโคป จิตศึกษา การสอนแบบ SE ใช้เกมเป็นฐาน และการสอนเน้นการปฏิบัติ เป็นต้น จากนั้นเมื่อนำตัวชี้วัดที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสั่งการข้างต้น จะทำให้ทราบได้ทันทีว่ากระบวนการใดคือ Active Learning หรือสมรรถนะผู้เรียน ซึ่งมีอยู่แล้วในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นสมรรถนะสำคัญ ๕ ด้านของผู้เรียน โดยโรงเรียนนาร่องในพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา ๘ จะมีคำว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ของ CBE Thailand ช่วงชั้นที่ ๑ และช่วงชั้นที่ ๒ ผ่านกระบวนการ Active Learning จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะหลักสูตรไหนก็สามารถถึงสมรรถนะผู้เรียนได้ทั้งหมด

/การเชื่อมโยง...

การเชื่อมโยงของสมรรถนะ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ประกันว่าผู้เรียนทุกคน จะได้รับการพัฒนาคุณภาพอย่างน้อยตามที่มาตรฐานกำหนด ให้มีสมรรถนะผู้เรียน ๕ ประการ คือ ๑) ความสามารถในการสื่อสาร ๒) ความสามารถในการคิด ๓) ความสามารถในการแก้ปัญหา ๔) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ ๕) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ทั้งหมดรวมอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นตัวชี้วัดชั้นปี/ช่วงชั้น มาตรฐานการเรียนรู้จะแตกออกเป็นตัวชี้วัดที่ครอบคลุมว่ามีเยอะเกินไป ต้องสอนให้ครบ ตามตัวชี้วัดทั้งหมด แต่หากนำตัวชี้วัดมาบูรณาการร่วมกันจะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ และทำให้ไปถึง สมรรถนะผู้เรียน สำหรับ (ร่าง) กรอบหลักสูตรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช... ประกันว่าผู้เรียนทุกคน สามารถประสบความสำเร็จได้ตามความถนัด ความชอบ และศักยภาพในรูปแบบของตนเองอย่างน้อย ตามสมรรถนะที่กำหนด โดยมีสมรรถนะหลักที่เป็นคำใหม่ปรากฏขึ้นมา คือ การจัดการตนเอง การคิดขั้นสูง การสื่อสาร การรวมพลังทำงานเป็นทีม การรวมพลเมืองที่เข้มแข็ง และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการ อย่างยั่งยืน รวมกับสมรรถนะเฉพาะ เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้น

๒. การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) คือ กระบวนการที่จะสอนให้นักเรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติ และสื่อสารความเข้าใจ ส่วนสมรรถนะจะประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ที่จะต้องร้อยรัด ไปด้วยกัน จนเกิดสมรรถนะ และตัวชี้วัด ซึ่งต้องมีสถานการณ์ให้เด็กผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จนกลายเป็นผลลัพธ์ออกมา ผ่านสถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง Project Presentation Open House กิจกรรมเสริมหลักสูตร และ Independent Study

๓. กระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) โดยมาตรฐานการเรียนรู้ (๑๒ปี) สามารถแตกออกมาได้เป็นตัวชี้วัด ๘ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ จากนั้นจะออกมาเป็นรายวิชา ที่มีตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางรวมกัน ทำให้เกิดโครงสร้าง วิชาเรียน หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งในแต่ละแผนให้นำกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เข้าไปใช้ หากประเมินผลแต่ละแผนจะออกมาเป็นผลลัพธ์ หากจะให้เกิดสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียนให้สร้างสถานการณ์จำลอง สถานการณ์จริง Project Presentation Open House กิจกรรมเสริม หลักสูตร และ Independent Study โดยให้นักเรียนคิดเองผ่านกระบวนการลงมือปฏิบัติออกมาเป็นผลลัพธ์ ขั้นสุดท้าย ที่เป็นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ

๔. รายละเอียดการลงสู่แผนที่จะตอบ KPI ที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนด มีตัวอย่างการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของโรงเรียนบ้านมะอึก มีแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน การทำขนมมัมพิน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ซึ่งกำหนด กิจกรรมที่ทำให้เด็กได้คิดร่วมกันในเรื่องอุปกรณ์และขั้นตอนการทำมัมพินเค้ก ฝึกปฏิบัติการทำขนมมัมพิน มีการจดบันทึกขั้นตอนการทำ ครูเป็นผู้ตรวจประเมินผลและเสนอแนะ ให้เด็กปฏิบัติตามขั้นตอน เมื่อปฏิบัติงานเสร็จ ให้ทำความสะอาดอุปกรณ์เก็บอุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย ทำความสะอาดห้องปฏิบัติการและร่างกาย จากนั้น เด็กและครูสรุปและจัดทำรายงาน เพื่อคำนวณหาต้นทุนในการทำ และร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำ กิจกรรมการทำขนมมัมพินเค้กในใบกิจกรรม ให้ตัวแทนนักเรียนมานำเสนอสรุปหน้าชั้นเรียน ที่กล่าวมานี้คือ ตัวอย่างการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และมีการประเมินผลตามสภาพจริง จากแบบประเมินกระบวนการทำงานกลุ่ม

๕. กิจกรรมที่จะทำให้เกิดสมรรถนะได้ คือ กิจกรรม Open House ตลาดนัดวิชาการและถนนคนเรียน ของโรงเรียนบ้านมะอึ ต่อยอดมาจากกิจกรรมทำมัดพินเค้ก ทุกกระบวนการเกิดจากนักเรียนแต่ละชั้น มีการวางแผนการจัดกิจกรรมที่ทำมาตลอดสัปดาห์ พร้อมสังเคราะห์กิจกรรมที่แต่ละชั้นทำ แล้วนำไปจัดกิจกรรมในวันศุกร์ เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออก มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ผ่านกระบวนการคิดโดยนักเรียน เริ่มต้นจากปลูกผักเคล แปรรูปเป็นขนม วางแผนการขาย ออกแบบบรรจุภัณฑ์ จัดจำหน่าย และคำนวณรายรับรายจ่ายที่เกิดขึ้น กิจกรรมเหล่านี้จึงพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนทั้ง ๕ ประการ

๖. กระบวนการกิจกรรม PLC สิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จะมีนักเรียนบางกลุ่มเรียนไม่ทัน อยากให้การทำบันทึกหลังการสอน เกิดประโยชน์มากที่สุด ต่อยอดมาสู่กิจกรรม PLC นักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนให้ครูจดว่าเรียนไม่ทันเรื่องอะไร แล้วนำไปพูดคุยกับครูคนอื่นที่สอนนักเรียนคนนั้นเหมือนกัน เพื่อหาแนวทางพัฒนา ส่งเสริม ต่อยอดร่วมกัน นักเรียนอาจชอบวิชาอื่นไม่ชอบวิชาที่สอน โดยนักเรียนต้องเรียนรู้ทุกวิชาให้ครบถ้วน การรวมครูเป็นกลุ่ม PLC จะต่อยอดให้นักเรียนเรียนรู้ได้ทันเพื่อนและสนุกกับการเรียนรู้จากกระบวนการ PLC สู่การแก้ปัญหา หรือส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาต่อยอด เขียนออกมาเป็นบทคัดย่อ ๑ ย่อหน้า ในการแก้ปัญหา ส่งเสริมนักเรียน โดยเน้นที่การกระทำแล้วสรุปออกมา มีนักเรียนกี่คนที่ได้รับการแก้ปัญหาเรียนไม่ทัน ใช้วิธีอะไร แก้ปัญหาโดยใช้ครูกี่คน ที่ทำให้นักเรียนกลับมาเรียนได้อย่างมีความสุข

๗. แนวทางการวัด ประเมินผลสมรรถนะผู้เรียน สำนักทดสอบทางการศึกษาได้ดำเนินการสร้างคู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ กำหนดสมรรถนะตามเกณฑ์ โดยใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน แก้ปัญหา ในสถานการณ์ต่าง ๆ ครบทั้ง ๓ ด้าน ร่วมกันจนทำให้ผลงานสำเร็จตามเป้าหมาย โดนระยะเวลาการสร้างเครื่องมือและการสื่อสารสร้างความเข้าใจในการวัดและประเมินสมรรถนะผู้เรียน สำนักทดสอบทางการศึกษากำหนดให้เดือนเมษายน ๒๕๖๕ คือ ๑) พัฒนาศึกษานิเทศด้านประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๒) สื่อสาร สร้างความเข้าใจ การสร้างเครื่องมือการวัด และประเมินผลสมรรถนะผู้เรียน และ ๓) พัฒนาครูแกนนำในการสร้างเครื่องมือประเมินสมรรถนะ ผ่าน E-Learning เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕ คือ การพัฒนาครูผู้สอนด้านการวัดและประเมินผลสมรรถนะผู้เรียนในระดับชั้นเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ในระดับชั้นต่าง ๆ

๑) การพัฒนาการจัดการการเรียนรู้ตามแนวคิดมอนเตสซอรี (Montessori) โรงเรียนอุบลวิทยาคม และโรงเรียนมูลนิธิวัดศรีอุบลรัตนาราม จังหวัดอุบลราชธานี ในระดับปฐมวัย จัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบมอนเตสซอรี (Montessori) มีการจัดการเรียนการสอน เรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติกับสื่อของจริง ๔ หมวด ได้แก่ หมวดชีวิตประจำวัน หมวดประสาทรับรู้ หมวดภาษา และหมวดคณิตศาสตร์

๒) โรงเรียนเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ ด้วยนวัตกรรมจิตศึกษา PBL และ PLC ของโรงเรียนบ้านกระถุน จังหวัดศรีสะเกษ ระดับปฐมวัย ที่เน้นการเรียนมากกว่าการสอน ผ่านหน่วยบูรณาการที่ใช้ปัญหาเป็นฐานการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ตั้งแต่การคิด ริเริ่มและลงมือทำ โดยเน้นให้ผู้เรียนมองปัญหาที่เกิดขึ้นรอบตัว ตั้งคำถามจากปัญหานั้น และค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง

/๓) การพัฒนา...

๓) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดไฮสโคป (High Scope) โรงเรียนบ้านมะอึ จังหวัดร้อยเอ็ด ระดับปฐมวัย ดำเนินกิจกรรมผ่าน ๖ กิจกรรมหลัก คือ ๑) กิจกรรมเช้าวันใหม่สดใสแข็งแรง (เคลื่อนไหวและจังหวะ) ๒) กิจกรรมกลุ่มใหญ่ (เสริมประสบการณ์) ๓) กิจกรรมสร้างสรรค์ ๔) กิจกรรมเล่นตามมุมและกลุ่มย่อย ๕) กิจกรรมเล่นสนุกนอกห้องเรียน (กลางแจ้ง) และ ๖) กิจกรรมสวดชั้นหลังตื่นนอน (เกมศึกษา)

๔) โรงเรียนบ้านคาโต จังหวัดปัตตานี มีโครงสร้างหลักสูตรปฐมวัยที่มีการบูรณาการตัวชี้วัดข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย รวมถึงครูจะทำ SWOT นักเรียนรายบุคคลว่า นักเรียนมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคอะไรบ้าง มีพฤติกรรมอื่น ๆ อะไรที่น่าสนใจ นักเรียนอาศัยอยู่กับใคร ประวัติการเรียน Online และการส่งงานเป็นอย่างไร เพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นรายบุคคล ในระดับประถมศึกษา จัดการสอนในรูปแบบบูรณาการ ในภาคเช้า ประกอบด้วยสาระภาษาไทย สาระคณิตศาสตร์ สาระภาษาอังกฤษ ภาษามลายู ภาษาอาหรับ ส่วนภาคบ่าย ประกอบด้วย บูรณาการตัวชี้วัดกว่า ๑,๐๐๐ ตัว บูรณาการสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น บูรณาการกับอาชีพผู้ปกครอง ทำ PLC กับผู้ปกครอง จากที่กล่าวมา สามารถดำเนินการตามนโยบายที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถพิจารณาได้จากแผนว่ามีการปรับหลักสูตรแล้วหรือไม่ รวมถึงจะเห็นแผนการบูรณาการได้อย่างชัดเจน

๘. สมรรถนะและแบบประเมินตามหน่วยบูรณาการ ระดับประถมศึกษา ต้องประกอบด้วย ๕ สมรรถนะหลักของผู้เรียน และสามารถเพิ่มเติมได้ แต่ห้าหลุดจากกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เห็นได้ชัดคือการใช้ Unplugged Coding โดยการใช้วิทยาศาสตร์ การออกแบบเชิงวิศวกรรม เทคโนโลยีและคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันเพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน และเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ในระดับมัธยมศึกษา ใช้ GPAS ๕ Steps ร่วมกับ PLC การพัฒนานวัตกรรมเพื่อยกระดับผ่านโมเดลการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาด้วยรูปแบบ Active Learning ในภาคเหนือ มีนวัตกรรมต่าง ๆ เช่น ส่งประดิษฐ์ทางด้านอาหารโฮมเมดเพื่อการแปรรูปกล้วยไข่ ไอศกรีมไม่จืดเย็น หลักสูตรท้องถิ่นแผ่นดินไหว เครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังงานลม การฟื้นฟูต้นตอพื้นบ้านผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม เป็นต้น หรือผ่าน STEM วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ตีความผ่านวิศวกรรมและศิลปะ ด้วยภาษาของคณิตศาสตร์ หรือ โครงการอัจฉริยะเกษตรประณีต ในโรงเรียนชุมชนดอยช้าง จังหวัดเชียงราย ที่ใช้ความรู้ทักษะทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี นวัตกรรมและ Coding มาทำการเกษตร ๕ ขั้นตอน เน้นกระบวนการคิดวางแผนและใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างละเอียด เพื่อใช้พื้นที่น้อยลงทุนต่ำ ทำให้ได้ผลผลิตดีมีคุณภาพ มีรายได้สูง ด้วยการทำเกษตรอย่างมีสติ (STI) เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิต หรือโครงการอัจฉริยะเกษตรประณีต ในโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ที่เน้นการสร้างผลผลิตทางการเกษตรให้มีมูลค่าและคุณภาพที่เพิ่มมากขึ้น ในพื้นที่เพาะปลูกที่มีอยู่อย่างจำกัด ผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม เน้นการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบ STEM Education ที่บูรณาการรายวิชาต่าง ๆ กับการทำเกษตรแบบประณีตในโรงเรียน นักเรียนสามารถปลูกผักได้ใน ๕ เดือน ทำให้เห็นคุณค่าและสามารถต่อยอดไปสู่ชุมชนได้ด้วย นำไปสู่สมรรถนะของผู้เรียนอย่างแท้จริง

๙. คุณภาพโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ย้อนหลังไป ๑๐ ปี สามารถสร้างนักเรียนสู่ระดับนานาชาติได้ เพราะมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่ชัดเจน อยากรู้ได้รู้อยากเรียนได้เรียนทั้งการเรียนรู้อยู่ภายในและภายนอกห้องเรียนที่มีคุณภาพ

๑๐. ห้องเรียนกีฬาของโรงเรียนทุ่งตะโกวิทยา จังหวัดชุมพร นักเรียนส่วนมากมีสุขภาพร่างกายที่เหมาะสมกับการเล่นกีฬา จึงกำหนดเป้าหมายที่เด่นชัดในการพัฒนาผู้เรียน มุ่งเน้นการจัดบรรยากาศและสถานที่ในการเรียนเพื่อการกีฬา มุ่งส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านกีฬา และให้มีทักษะอาชีพ มีสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม อาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ดีที่สุด

๑๑. ห้องเรียนดนตรี สามารถกำหนดหลักสูตรที่เพิ่มความเข้มข้นด้านดนตรีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนากับหน่วยงานและองค์กรทางการศึกษาในการพัฒนาและส่งต่อให้นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านดนตรี ให้ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น รวมถึงทำให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ สามารถไปบริการชุมชนในงานต่าง ๆ ได้

๑๒. โรงเรียนนำร่องที่ใช้หลักสูตรต่าง ๆ ของโรงเรียนในพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา ทั้งหมด ๔๖๗ โรงเรียน โดยเริ่มดำเนินการผ่าน CBE Thailand แบ่งเป็นช่วงชั้นที่ ๑ และช่วงชั้นที่ ๒ โดยโรงเรียนที่จะใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรฐานสมรรถนะต้องดำเนินการ ๑๐๐% มีโครงสร้างเวลาเรียน สมรรถนะหลัก ๖ ด้าน สมรรถนะเฉพาะ ผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อจบช่วงชั้นที่กำหนดใน CBE Thailand ซึ่งการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนนอกพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงมกราคม ๒๕๖๕ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนที่ ๗ พัฒนาสื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร จำนวน ๓ เดือน และขั้นตอนที่ ๘ พัฒนาบุคลากรโรงเรียนนำร่อง จำนวน ๑ เดือน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาดำเนินการรับสมัครได้จำนวน ๑๙๒ โรงเรียน จากนั้นจะก้าวสู่ขั้นตอนที่ ๙ ทำลองใช้หลักสูตร จำนวน ๑ ปี

๑๓. แนวทางการดำเนินการพัฒนาโรงเรียนนำร่องการใช้ (ร่าง) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ถึง ๑ เมษายน สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา พัฒนาศึกษานิเทศก์ที่เล็งเห็นการจัดการเรียนรู้และวัดประเมินผล เพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักเรียน หน่วยที่ ๔ แนวทางการวัดประเมินผล และการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

๑๔. การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ONE Team สพฐ. และบูรณาการแหล่งเรียนรู้ด้วยเครือข่ายศึกษานิเทศก์และผู้อำนวยการโรงเรียนหนุนเสริม โดย ONE Team ๕ สำนัก ส่วนกลาง เริ่มเติมเต็มและเรียนรู้ จาก Active Learning สู่เวทีสถานการณ์สมรรถนะผู้เรียน ของโรงเรียนบ้านมะฮี จังหวัดร้อยเอ็ด ตอนสถานศึกษาต้นแบบจัดการเรียนรู้สู่สมรรถนะผู้เรียน จำนวน ๔ ตอน ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ ความเป็นรูปธรรม เข้าถึงใจผู้ปกครอง โรงเรียนใกล้บ้านที่ดีที่สุด นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้นมาก

๑๕. ONE Team ๕ สำนัก ส่วนกลางเริ่มเติมเต็มและเรียนรู้จาก Active Learning สู่เวทีสถานการณ์สมรรถนะผู้เรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๕ (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาธ) หลากหลาย ๑๐๐ อาชีพ ผ่าน Active Learning ตรงตามทีเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นักเรียนจะได้เรียนหลากหลาย ๑๐๐ อาชีพ ผ่าน Active Learning ซึ่งอาชีพที่เกิดขึ้นนี้นักเรียนจะเป็นผู้คิดเองว่าอยากเรียนอาชีพอะไร จากนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนและครูจะสานต่อให้เกิดการเรียนรู้ตามความต้องการของนักเรียน จึงจัดเป็นโรงเรียนตามสั่ง ตามใจ อาชีพนักเรียน

๑๖. หนุนเสริมเติมต่อคุณภาพการศึกษา บูรณาการแหล่งเรียนรู้สู่ห้องเรียน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ค่ายรัตนพล Active Learning กองพลพัฒนาที่ ๔ จังหวัดสงขลา ผ่านศึกษานิเทศก์ และทีมหนุนเสริม /หาแหล่งเรียนรู้...

หาแหล่งเรียนรู้และทำแหล่งเรียนรู้ให้เป็นห้องเรียน ซึ่งต้องวิเคราะห์แหล่งเรียนรู้นั้นว่าสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ใด สอดรับกับตัวชี้วัดใดที่สามารถจะบูรณาการร่วมกันได้ แล้วใช้แหล่งเรียนรู้นั้นเป็นห้องเรียน โดยที่ไม่ต้องกลับไปเรียนเรื่องนั้นในห้องเรียนอีกแล้ว ให้จบกระบวนการเรียนรู้ที่นอกห้องเรียนได้ทันที

๑๗. หนุนเสริมเติมต่อคุณภาพการศึกษา บูรณาการแหล่งเรียนรู้สู่ห้องเรียนอุทยานดาราศาสตร์ สิริธร สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (NARIT) ผ่านศึกษานิเทศก์ และทีมหนุนเสริมของจังหวัดเชียงใหม่ ได้แปลงแหล่งเรียนรู้จากสิ่งที่คิดว่าเรียนรู้และเข้าถึงยากมากในอดีต ปัจจุบันนี้มีแหล่งเรียนรู้ที่ได้เรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญโดยตรง ทำให้นักเรียนได้รับโอกาสเรียนรู้โดยตรงที่อยู่ใกล้กับโรงเรียนให้ใช้แหล่งเรียนรู้เป็นห้องเรียนแทน

๑๘. ONE Team สพฐ. มีแผนการลงพื้นที่ถอดบทเรียน Active Learning สู่สมรรถนะผู้เรียนทั่วประเทศ ครอบคลุมโรงเรียนทุกประเภท หลากหลายลักษณะในการนำมาใช้ถอดบทเรียนที่นำมาเป็นตัวอย่าง จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านมะอี จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ ONE Team สพฐ. ลงพื้นที่กล่าวว่า รู้สึกดีใจที่ส่วนกลาง ไม่ได้มาคัดลอกกรรมโรงเรียนบ้านมะอี แต่มาเขียนคิ้ว แต่งหน้า ทาปาก ทำให้บ้านมะอี สวยขึ้นชัดขึ้น และยังคงเป็นบ้านมะอีเช่นเดิม ซึ่งน่าชื่นชมผู้อำนวยการมากที่สุดที่สามารถรวมครูและก่อให้เกิดสมรรถนะได้อย่างชัดเจน หากโรงเรียนใดต้องการหนุนเสริม เติมต่อคุณภาพเช่นเดียวกับโรงเรียนบ้านมะอี ONE Team สพฐ. พร้อมทั้งจะลงไปในพื้นที่

การเติมเต็มคุณภาพการศึกษาเพื่อความยั่งยืน ประกอบด้วย ๔ ประเด็น ดังนี้

๑) อยากรู้ต้องได้รู้ โดยค้นหาความเชี่ยวชาญเฉพาะทางจากหน่วยงานภายนอกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ไม่สะดุดของนักเรียน จากการไปลงพื้นที่โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย พบว่านักเรียนอยากผลิตลูกอมที่หอมแล้วฟินไม่ฝู ครูจึงติดต่อมหาวิทยาลัยพี่เลี้ยงที่สามารถทำให้นักเรียนผลิตลูกอมที่หอมแล้วฟินไม่ฝูให้นักเรียนได้เรียนรู้จนนักเรียนสามารถผลิตออกมาได้สำเร็จ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนรอจดสิทธิบัตรแล้ว

๒) ความรู้มีอยู่ทุกที่ ซึ่งการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ในทุกพื้นที่ เพื่อเกิดการเรียนรู้จากของจริงที่จับต้องได้ ผ่านการลงมือทำ เรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงได้

๓) แบ่งปันของดี ร่วม PLC มีการจัด PLC ครู ให้เป็นที่เลี้ยงในการพาทำสิ่งต่าง ๆ และส่งเสริมกระบวนการ Active Learning โดยแบ่งปันของดีนักเรียนได้เรียนรู้สิ่งที่ดี ในทุกที่ ผ่านการถอดบทเรียนและเปลี่ยนเรียนรู้ นิเทศติดตาม

๔) ย่อโลกความรู้ผ่านเทคโนโลยี เมื่อเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยบนโลกของความรู้ให้พร้อมเรียนพร้อมใช้ในทุกที่ ทุกเวลาและทุกสถานการณ์ กับครูที่มีความเชี่ยวชาญได้ในทุกสถานที่ ซึ่งโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ได้จัดทำ Team Teaching ขึ้นมา มีความน่าสนใจมากที่จะนำไปเผยแพร่ต่อให้ท่านที่มีความสนใจจะนำความรู้ต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนต่อไป

สรุปได้ว่า ในการจัดการห้องเรียนให้เพิ่มเติมแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการ Active Learning จากนั้นปรับกระบวนการเรียนรู้หลาย ๆ แผนการเรียนรู้เข้าด้วยกันให้นำไปสู่ฐานสมรรถนะ ส่วนแหล่งเรียนรู้ จากนอกห้องเรียน ๔ เครือข่ายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด และทรัพยากรจะมีพอเพียงกับความต้องการในการจัดการศึกษา

มาตรการแก้ปัญหาหนี้สินค่าสาธารณูปโภค การดำเนินการตามมาตรการรักษาวินัยทางการเงินการคลัง

นายสุรินทร์ สว่างอารมณ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน แจ้งต่อที่ประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถึงมาตรการแก้ปัญหาหนี้สินค่าสาธารณูปโภคของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและของโรงเรียน โดยในไตรมาสที่ ๔ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ผ่านมา ข้อมูล ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีการใช้ค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๕๕,๒๒๙,๓๘๘.๔๑ บาท และมีการจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๕๓,๐๔๖,๙๐๗.๑๙ มีหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระ จำนวน ๒,๑๘๒,๔๘๑.๒๒ บาท สำหรับของโรงเรียน มีการใช้ค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๗๘๒,๙๙๑,๑๓๓.๗๖ บาท และมีการจ่ายเงินค่าสาธารณูปโภค จำนวน ๗๑๗,๘๒๘,๑๗๒.๓๕ บาท มีหนี้ค่าสาธารณูปโภคค้างชำระ จำนวน ๖๕,๑๖๒,๙๖๑.๔๑ บาท

ทั้งนี้ มาตรการแก้ไขปัญหาหนี้สินค่าสาธารณูปโภค มีมติคณะรัฐมนตรีที่ทุกส่วนราชการต้องดำเนินการ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๕๒๓ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้กำหนดมาตรการในเรื่องของการใช้น้ำประปาและไฟฟ้าอย่างประหยัดและเท่าที่จำเป็น เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของประเทศ สำหรับมาตรการที่ใช้ในการกำกับให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ต้องดำเนินการโดยสาระสำคัญ คือ กำหนดให้ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป ต้องชำระหนี้ค่าสาธารณูปโภคภายในปีงบประมาณให้แล้วเสร็จ ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๒๗๕ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ แต่ยังมีข้อยกเว้นว่า หากไม่สามารถดำเนินการชำระหนี้ค่าสาธารณูปโภค ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ สามารถที่จะกันเงินงบประมาณไว้เบิกเหลือในปีเพื่อชำระหนี้ได้ โดยต้องแล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน และยังมีมาตรการกำหนดว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ต้องชำระหนี้ภายใน ๑๕ วัน นับจากวันที่ได้รับใบแจ้งหนี้ นอกจากนี้ สพฐ. ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๖/ว๕๕๑ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เพื่อขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต กำชับสถานศึกษาในกำกับให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวอย่างเคร่งครัด กรณีหากมีหนี้ค้างชำระเป็นเวลาหลายเดือนขอให้วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณโดยให้ชำระหนี้ค้างชำระค่าสาธารณูปโภคก่อนเป็นอันดับแรก สำหรับในส่วนของ สพท. หากมีเขตใดที่มีหนี้ค้างชำระ ให้สามารถใช้งบประมาณบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อชำระหนี้ไปก่อนได้ สำหรับโรงเรียนขอให้กำชับให้ทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุน เพื่อนำมาชำระเป็นค่าสาธารณูปโภค ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สพฐ. ได้ดำเนินการจัดสรรงบประมาณไปแล้ว จึงขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้กำชับโรงเรียนในสังกัดดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีฯ รายละเอียดตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น

การชี้แจงการดำเนินโครงการส่งเสริมการอ่านตามรอยพระราชจริยวัตรสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ปีงบประมาณ ๒๕๖๕

นางรัตนา แสงบัวเผื่อน ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ชี้แจงต่อที่ประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับที่มาของโครงการฯ สืบเนื่องจาก สพฐ. สำนักในพระมหากรุณาธิคุณที่กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานราชานุกรณ์โครงการต่าง ๆ มาโดยตลอด ปรากฏเห็นเด่นชัดในพระกรณียกิจ จากพระราชจริยวัตร และความสนพระทัยในการอ่าน การจดบันทึก การเขียนและการเรียนรู้ ดังที่ได้เห็นในหนังสือพระราชนิพนธ์จำนวนมาก

/เป็นที่ประจักษ์...

เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันว่าพระองค์ทรงพระปรีชาสามารถด้านการประพันธ์ ทรงพระราชนิพนธ์วรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ทั้งเป็นร้อยแก้วและร้อยกรองมากมาย แสดงถึงการเอาพระราชหฤทัยใส่ในการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีไทย รวมทั้งสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างสนใจยิ่ง สามารถเป็นแบบอย่างอันดีให้แก่เด็กและเยาวชนไทย ในการมุ่งเน้นปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การเรียนรู้ และการแสวงหาความรู้อย่างสร้างสรรค์ในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสดงออกถึงความจงรักภักดีและเผยแพร่พระเกียรติคุณของพระองค์ท่านให้แก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับรู้และร่วมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ สนองแนวพระราชดำริในการปลูกฝังสำนึก และสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการอ่านตามรอยพระราชจริยวัตร สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อส่งเสริมนักเรียนให้มีนิสัยรักการอ่าน การค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านหนังสือพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๒. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน โดยใช้หนังสือพระราชนิพนธ์ฯ ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ

กลุ่มเป้าหมายของโครงการ ประกอบด้วย

๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน ๑๘๓ เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา จำนวน ๖๒ เขต รวมจำนวน ๒๔๕ เขต

๒. โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย อย่างน้อยเขตละ ๕ โรงเรียน โดยไม่น้อยกว่า ๑,๒๒๕ โรงเรียน กิจกรรมที่ดำเนินการ

กิจกรรมที่ ๑ ให้ สพท. สำรวจรายชื่อโรงเรียนที่มีความต้องการหนังสือพระราชนิพนธ์ฯ ในวงเงินเขตละ ๔๐,๐๐๐ บาท โรงเรียนร่วมโครงการอย่างน้อย ๕ โรงเรียน/เขตพื้นที่การศึกษา เป็นหนังสือพระราชนิพนธ์ฯ ในชุดเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ และเรื่อง “ผี สั้น ๆ และประชุมพระราชนิพนธ์ฯ แสดงในวันสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๖ มีนาคม” และ สพฐ. ได้มีหนังสือสำรวจไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตแล้ว หนังสือลงวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ซึ่งได้รวบรวมทั้งหมดแล้วจากที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอเข้ามา

กิจกรรมที่ ๒ สพฐ. จัดสรรงบประมาณให้ ไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท/สพท. เพื่อจัดกิจกรรมย่อย ดังนี้

๑. งบประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท เพื่อจัดหา/ซื้อหนังสือพระราชนิพนธ์ฯ ตามการสำรวจให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕

๒. งบประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท เพื่อ สพท. กำกับ ติดตาม ส่งเสริม และจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในระดับโรงเรียน และ สพท.

๓. นำเข้าข้อมูลและรายงานการใช้งานงบประมาณในระบบ eMENSCR

๔. สรุปผลการดำเนินงานโครงการปีงบประมาณ ๒๕๖๕ โดย สพฐ. มีแบบฟอร์มให้

ทั้งนี้ โรงเรียนที่จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านจะเป็นโรงเรียนที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อหนังสือฯ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ และโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณในปีที่ผ่านมา เมื่อสำนักงานเขตพื้นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและจัดซื้อหนังสือแล้วให้รายงานในระบบ eMENSCR และสรุปผลการดำเนินงานในปีงบประมาณมายังสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งจะให้รายงานผ่านแบบฟอร์ม google form ในการนี้มีข้อความถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสอบถามมา ดังนี้

/๑. มีหนังสือ...

๑. มีหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วหรือไม่ และขณะนี้ใช้งบประมาณที่จัดสรรได้หรือยัง

มีหนังสือแจ้งจัดสรรงบประมาณจากสำนักการคลังและสินทรัพย์ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้ว เลขที่หนังสือ ศร ๐๔๐๐๒/ว๗๐๖ ลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ จึงขอให้ สพท.ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ได้

๒. หากรายชื่อหนังสือที่แจ้งไว้ไม่มี เปลี่ยนหนังสือได้หรือไม่

สามารถเปลี่ยนหนังสือได้ แต่ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาช่วยกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนด้วย โดยขอให้เปลี่ยนหนังสือพระราชบัญญัติได้กล่าวมาข้าง โดยขอให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๕

๓. เปลี่ยนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการได้หรือไม่ ทั้งนี้ สามารถเปลี่ยนชื่อโรงเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการได้ โดยขอให้เปลี่ยนโรงเรียนที่ไม่ซ้ำกับปีที่ผ่านมา และส่งให้สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

๔. ทำไมแจ้งให้สำรวจความต้องการหนังสือ ๔๐,๐๐๐ บาท แต่จัดสรรงบประมาณให้ สพท. จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ สวก. ชี้แจงว่า จำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท ใช้ซื้อหนังสือตามรายการที่แจ้ง สำหรับจำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้ สพท. จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๕. ต้องรายงานผลการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร แบ่งการรายงานเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๕.๑ รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณในระบบ eMENSCR

๕.๒ รายงานผลการดำเนินโครงการ โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาจะเป็นผู้ออกแบบ google form สำหรับการรายงานผลการดำเนินโครงการ

โครงการโรงเรียนคุณภาพ

นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา แจ้งต่อที่ประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยกล่าวถึงโรงเรียนคุณภาพ ประกอบด้วย โรงเรียนคุณภาพระดับประถมศึกษา โรงเรียนคุณภาพระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียน Stand Alone

ที่ผ่านมา สพฐ. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ ดังนี้

ระยะที่ ๑ เดือนสิงหาคม ๒๕๖๔ ได้จัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๔ งบดำเนินงาน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการตามแผนงานโครงการ วัตถุประสงค์ และ ๘ จุดเน้นของโครงการ (โรงเรียนคุณภาพ จำนวน ๓๔๙ โรงเรียน) จัดสรรให้โรงเรียนคุณภาพ จำนวน ๓๔๙ โรงเรียน งบประมาณทั้งสิ้น ๙๙,๕๕๕,๒๐๐ บาท

ระยะที่ ๒ เดือนกันยายน ๒๕๖๔ จัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๔ งบลงทุนค่าครุภัณฑ์ที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑ ล้านบาท จัดสรรให้โรงเรียนคุณภาพนำร่อง จำนวน ๓๖ โรงเรียน งบประมาณทั้งสิ้น ๗๑,๖๔๕,๓๑๐ บาท

ระยะที่ ๓ เดือนตุลาคม ๒๕๖๔ จัดสรรงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๕ งบลงทุน ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง (รายการงบปีเดียว) จัดสรรให้โรงเรียนคุณภาพ จำนวน ๒๐๕ โรงเรียน งบประมาณทั้งสิ้น ๑,๙๒๑,๕๖๔,๒๐๐ บาท

ระยะที่ ๔ เดือนธันวาคม ๒๕๖๔ จัดสรรงบประมาณให้ สพป.สระแก้ว เขต ๑ สพป.สระแก้ว เขต ๒ และสพม.สระแก้ว เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดทำแผนและกิจกรรมการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ “สระแก้วโมเดล”

/ระยะที่ ๕...

ระยะที่ ๕ เดือนมกราคม ๒๕๖๕ มีแผนเรียนรวมของโรงเรียนคุณภาพพระระดับประถมศึกษา และแผนรองรับของโรงเรียนคุณภาพพระระดับมัธยมศึกษา

ระยะที่ ๖ เดือนมกราคม ๒๕๖๕ การจัดสรรครูสอนภาษาจีน และภาษาอังกฤษให้โรงเรียนคุณภาพ (สัญญาเดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน ๒๕๖๕ รวม ๘ เดือน ในอัตราเดือนละ ๓๐,๐๐๐ บาท/คน/เดือน) โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

๖.๑ จัดสรรครูสอนภาษาอังกฤษ ให้โรงเรียนคุณภาพ ๑๗๓ โรง จำนวนครู ๒๗๐ คน

๖.๒ จัดสรรครูสอนภาษาจีน ให้โรงเรียนคุณภาพ จำนวนครู ๑๐๙ คน โดยแบ่งเป็น

๑) โรงเรียนคุณภาพพระระดับประถมศึกษา จำนวนครู ๔๖ คน

๒) โรงเรียนคุณภาพพระระดับมัธยมศึกษา จำนวนครู ๕๔ คน

๓) โรงเรียนที่สามารถดำรงตนได้อย่างมีคุณภาพ (Stand Alone) จำนวนครู ๙ คน

ระยะที่ ๗ เดือนมกราคม ๒๕๖๕ ประกาศรายชื่อโรงเรียนคุณภาพจังหวัดสระแก้ว “สระแก้วโมเดล” ต้นแบบ ระดับประเทศ

ระยะที่ ๘ เดือนมกราคม ๒๕๖๕ จัดสรรงบประมาณให้ สพป.สระแก้ว เขต ๑ สพป.สระแก้ว เขต ๒ และสพม.สระแก้ว เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดทำแผนและกิจกรรมการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ “สระแก้วโมเดล”

ระยะที่ ๙ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ จัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้โรงเรียนคุณภาพจังหวัดสระแก้ว สระแก้วโมเดล (งบลงทุน) ประกอบด้วย

- จัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบลงทุน ค่าครุภัณฑ์ที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า ๑ ล้านบาท (สำหรับโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนชายแดนจังหวัดสระแก้ว จำนวน ๕๕ โรงเรียน)

- จัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ งบลงทุน ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง (สำหรับก่อสร้างบ้านพักครูแบบพิเศษให้กับโรงเรียนตามนโยบาย “๑ อำเภอ ๑ ชุมชนบ้านพักครู” จำนวน ๙ โรงเรียน)

จากการดำเนินงานมาระยะหนึ่งแล้วนั้น ตามที่ได้มีการประชุมผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่าบางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่ได้ส่งข้อมูล จึงขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาช่วยกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนคุณภาพด้วย

สิ่งที่ สพฐ. จะดำเนินการต่อไป มีดังนี้

๑. สนับสนุนค่าพาหนะให้กับโรงเรียนที่จะมาเรียนรวม

๒. สนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดทำโครงการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพให้กับผู้บริหารโรงเรียนคุณภาพและโรงเรียนเครือข่าย

๓. สนับสนุนงบประมาณสำหรับโครงการพัฒนาตามนโยบาย ๘ จุดเน้นให้กับโรงเรียนคุณภาพ

๔. สนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ จำนวน ๓๔๙ โรงเรียน ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ เพื่อให้โรงเรียนเครือข่ายมาใช้ทรัพยากรร่วมกัน

๕. จัดทำแผนขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพประกอบด้วย

๕.๑ แผนการบริหารจัดการด้านบุคลากร (ผู้บริหารครูและบุคลากรทางการศึกษา)

๕.๒ แผนการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

๕.๓ แผนการบริหารจัดการด้านวิชาการ

โครงการอารยเกษตร สืบสาน รักษา ต่อยอด ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้วย “โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง”

นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา แจ้งว่า สพฐ. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการอารยเกษตร สืบสาน รักษา ต่อยอด ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงด้วย “โคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง” ดังนี้

ระยะที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐๒ โรงเรียน ประกอบด้วย

- ๑) โรงเรียนนาร่อง จำนวน ๓๐ โรงเรียน
- ๒) โรงเรียนนาร่องเพิ่มเติม จำนวน ๖๗ โรงเรียน
- ๓) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน ๕ โรงเรียน

ระยะที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ กลุ่มมุ่งเน้นพื้นที่พิเศษ จำนวน ๘๙ โรงเรียน ประกอบด้วย

- ๑) สพป. กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๑ โรงเรียน
- ๒) สพม. กรุงเทพมหานคร เขต ๑ จำนวน ๓ โรงเรียน
- ๓) สพม. กรุงเทพมหานคร เขต ๒ จำนวน ๙ โรงเรียน
- ๔) สพป. สระแก้ว เขต ๑ จำนวน ๖ โรงเรียน
- ๕) สพป. สระแก้ว เขต ๒ จำนวน ๒ โรงเรียน
- ๖) สพม. สระแก้ว จำนวน ๒ โรงเรียน
- ๗) สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน ๕๖ โรงเรียน

ระยะที่ ๓ จะมีหนังสือแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อรับสมัครโรงเรียนที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาโรงเรียนที่มีความพร้อมอย่างน้อย ๑ โรงเรียน โดยจะแจ้งกรอบระยะเวลาในการจัดส่งข้อมูลกลับมายัง สพฐ. อีกครั้งหนึ่ง

โครงการพาน้องกลับมาเรียน

นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา แจ้งว่า จากข้อมูลสถิติการติดตามค้นหาเด็กตกหล่น/เด็กออกกลางคัน พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเข้มแข็ง ขอชื่นชมและขอขอบพระคุณทุกเขตที่ดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จตามที่ได้คาดหวังไว้ โดยการดำเนินงานแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ

- ๑) กลุ่มที่มีรายชื่อ และพบตัว ซึ่งสามารถนำกลับเข้ามาได้
- ๒) กลุ่มที่มีรายชื่อ และไม่พบตัว ในบางพื้นที่ยังไม่สามารถนำกลับเข้ามาได้ ขอให้ทางสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษากำกับติดตาม

๓) กลุ่มที่ไม่มีรายชื่อ แต่พบตัว ขอให้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาช่วยแจ้งมายัง สพฐ. เพื่อจะได้ตามหาต้นสังกัด และส่งรายชื่อกลับไปยังต้นสังกัดว่าพบตัวแล้ว

นอกจากนี้ ทาง สพฐ. กำลังดำเนินการประสานกับทุกหน่วยงานที่ได้ร่วมกันทำ MOU เพื่อจะประชุมแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน โดยจะขอความร่วมมือไปยังปลัดกระทรวงต่าง ๆ ให้แจ้งหน่วยงานท้องถิ่นในสังกัด ในการให้ความร่วมมือ ซึ่งหากการประชุมเสร็จสิ้นแล้ว สพฐ. จะมีหนังสือแจ้งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ หากมีข้อสงสัยให้ติดต่อสอบถามได้ที่สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา

๑๒ เดือน Webinar เปิดโลกนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ วิถือนาคคต

นางณัฐชยา เม็นไธสง สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษานำเสนอเรื่อง ๑๒ เดือน Webinar เปิดโลกนวัตกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ วิถือนาคคต ได้จัดทำหนังสือแจ้งเวียนสำนักงานเขต

/พื้นที่การศึกษา...

พื้นที่การศึกษา ทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ตามหนังสือที่ ว.๗๑/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ โดยกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มโรงเรียนคุณภาพ ๓๔๙ โรงเรียน ได้ดำเนินการจัดอบรมมาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เรื่อง ประวัติศาสตร์ตัวเรา เดือนมีนาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ตันตระกูลไทย อุ๋นไอรัก เดือนเมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง ชุมทรัพย์แห่งปัญญา และจะจัดอบรมไปจนถึงเดือน มกราคม ๒๕๖๖ ซึ่งเนื้อหาการเรียนรู้จะแบ่งออกเป็น ๓ ประเด็น ดังนี้

๑. การให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์

๒. ความรู้เกี่ยวกับการนำไปสู่เรื่องของความเป็นพลเมือง

๓. ความรู้เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ที่เชื่อมโยงกับเรื่องประวัติศาสตร์ จุดเน้นที่สำคัญคือ การปรับเปลี่ยนในเรื่องการจัดการเรียนการสอนครู โดยใช้กระบวนการของ Active Learning เข้ามาจัดการเรียนการสอน รูปแบบการจัดอบรมมี ๒ แบบ คือ ๑) โรงเรียนเข้ามาในแต่ละเดือนใน ๑๕๐ โรงเรียนที่สามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ ๒) โรงเรียนที่สนใจก็สามารถเข้าร่วมได้ในช่องทางต่างๆ เช่น Obec Channel และ Facebook และขอเน้นย้ำในส่วนโรงเรียน ๓๔๙ โรงเรียนจะต้องเข้าเรียนทุกเดือน แต่จะมีเดือนที่ตัวเองต้องเข้าในระบบคือ ๑ เดือนเท่านั้น

ดังนั้น จึงเป็นการบูรณาการของแต่ละสำนักในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน ใน Webinar ในเรื่องปัญหาในการจัดการเรียนการสอนจะปรับให้สอดคล้องกับการประเมินสมรรถนะ ซึ่งได้ให้สำนักทดสอบทางการศึกษา เข้ามาช่วยในเรื่องของการที่จะให้ครูเรียนรู้แล้วสามารถประเมินตามสมรรถนะต่างๆ โดยใช้อิงเรื่องมาตรฐาน ปี ๒๕๕๑ ในด้านคุณภาพจะใช้อิงเรื่องหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่วนการจัดการเรียนรู้จะเน้นในเรื่องของวันสำคัญโดยใช้วันสำคัญมาเป็นตัวเดินเรื่อง โดยจะเน้น ๓ เรื่องของประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และพระมหากษัตริย์ และให้สอดคล้องกับนโยบายเรื่องของ Active Learning ในการประยุกต์ใช้จะมี ๙ หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเรื่องของการเป็นนวัตกรรม และการวิจัยนวัตกรรมเป็นหลัก การวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งออกเป็น ๕ ห้องเรียน ประกอบด้วย หัวใจการทันตแพทยศาสตร์ Shopping นวัตกรรมแห่งปัญญา ห้องอื่นๆ โดยทั้ง ๕ ห้องเรียนนี้ จะเป็น ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม ๑๒ เดือน Webinar การเรียนรู้ประวัติศาสตร์วิถีใหม่ เป้าหมายคือ ครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอน นักเรียนเห็นคุณค่าการเรียนรู้ประวัติศาสตร์สู่การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ นำไปสู่นวัตกรรมวิถีใหม่ (ชิ้นงาน) เมื่อมีการ PLC แลกเปลี่ยนกัน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การนิเทศ ติดตาม สรุปลผลการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนคุณภาพ ๓๔๙ โรงเรียน พบว่ายังมีโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากครูกำลังต้องเรียนในเดือนเดียวเดือนแรก ซึ่งในกลุ่มเป้าหมายจะต้องเรียนทุกเดือน และจะมีการมอบเกียรติบัตร วุฒิบัตรให้กับครู ซึ่งจะมี ๔ ระดับ คือ ๑) ระดับคลาสสิก จะต้องเข้าเรียน ๓ ชั่วโมง และส่งชิ้นงาน ๒) ระดับซิลเวอร์ โรงเรียนมีการอบรม ๑ คนต่อ ๑ โรงเรียน จะมี ๕ คนในการบูรณาการ อาจจะเป็นครูกลุ่มเป้าหมาย ถ้าไม่มีครูกลุ่มเป้าหมายก็เปิดโอกาสให้การบริหารวิชาอื่นๆ ได้ ๓) ระดับโกลด์ จะมีลักษณะของการที่เข้าเรียนได้ ๖ เดือนแล้วมีการส่งชิ้นงาน ๔) ระดับแพลตตินั่ม จะต้องมีการการเข้าอบรมครบ มีการประกวดชิ้นงาน มีการถอดบทเรียน แล้วมีการทำ Best Practice

โครงการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ Act

นายวสันต์ สุทธาวาศ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา นำเสนอเรื่อง โครงการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ Active Learning ที่ตอบสนองสมรรถนะตามบริบท “AL Hero : Learning / Community”...

Community” มุ่งเน้นเรื่อง Learning Community การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ให้เกิดความยั่งยืนและคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะเรื่อง Active Learning อย่างแท้จริง จึงมุ่งพัฒนาในการสร้างพื้นที่สร้างกระบวนการให้กับครู หรือกลุ่มเป้าหมายให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง รวมถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ภายในชุมชน โดยแก่นของ Active Learning มุ่งเน้นในเรื่องการสร้างโอกาสคุณภาพตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของโครงการ AL Hero เพื่อสร้างให้เป็น Change Agent ผู้นำการเปลี่ยนแปลง รวมถึง Influencer อิทธิพลด้านการศึกษา โดยโรงเรียนทั้งหมดจะขับเคลื่อนผ่าน Community และ AL Cockpit ที่มีความสำคัญและเป็นรากฐาน จากตัวอย่าง จะแสดงให้เห็นว่า AL Hero อยู่ที่ไหนบ้าง มีสมรรถนะอย่างไร ในด้านการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูเป็นรายบุคคล รวมไปถึงโรงเรียนแต่ละโรงเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงผู้บริหารระดับสูง ซึ่งสามารถมองเห็นได้ว่า ตัว Active Learning ในเชิงคุณภาพอยู่ส่วนใดของประเทศ ในส่วนใดของประเทศที่แข็งแรง ส่วนใดของประเทศที่จะต้องมีการพัฒนา ซึ่งจะทำให้สามารถนำไปกำหนดนโยบาย ทั้งนโยบายการขับเคลื่อน และนโยบายด้านงบประมาณ รวมไปถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และครูสามารถเขียนเป็นรายบุคคลหรือศักยภาพหรือสมรรถนะหรือว่าแนวโน้มในด้านการจัดการเรียนรู้ Active Learning ในรายด้าน ลักษณะเหมือนเป็น e-portfolio ให้กับครู การเชื่อมโยงส่งต่อด้าน Active Learning จะแสดงให้เห็นว่า ครูและโรงเรียนจะต้องได้รับการพัฒนา หรือฝึกอบรม ให้เข้ามาพื้นที่ Community ที่มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน จากปีที่ผ่านมา Theme จะเป็น ๑๒ สัปดาห์ พัฒนานวัตกรรม Active Learning เน้นเป็นการพัฒนา Active Learning แบบออนไลน์ ในปีนี้เป็นการต่อยอดมาเป็น ๑๒ ภาคี การันตี นวัตกรรม Active Learning โดยเส้นทางหลักจะเป็นการสร้าง Community ให้แข็งแรง มุ่งเน้นกลไกในการขับเคลื่อน มุ่งเน้นการใช้ มุ่งเน้นคนที่เข้ามาใช้ ให้เกิดการขับเคลื่อนด้วยตัวเอง ซึ่งจะส่งต่อไปยังกิจกรรม Treatment ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ และท้ายสุดภาคีจะเข้ามาการันตีให้ว่าสิ่งที่ทำหรือสิ่งที่พัฒนาดีหรือไม่ และตอบโจทย์ มีคุณค่ากับเด็กหรือไม่อย่างไร ซึ่งวิธีการหรือขั้นตอนก็คือ แชร ใช้ ซ็อบ โดยเข้ามาแชร์แบ่งปันความคิด หรืออาจจะประเด็นท้าทายที่ตนเองกำลังเผชิญอยู่ เมื่อมีฮีโร่ไปใช้ และมีข้อเสนอแนะ หรือมีการประยุกต์ให้กลับมา จะได้เหรียญหรือได้พ้อยส์ ซึ่งสามารถนำเหรียญหรือพ้อยส์ไปซ็อบแลกเปลี่ยนเป็นคอร์สอบรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการแชร์ ใช้ ซ็อบ เหล่านี้จะถูกคำนวณศักยภาพหรือสมรรถนะด้านการจัดการ Active Learning ลงไปใน e-portfolio เป็นรายบุคคลของครู ซึ่งจะทำให้ครูรู้ว่าตัวเองเด่นด้านใด และต้องพัฒนาด้านใด ซึ่งจะทำให้ฝ่ายบริหารทราบว่าโรงเรียนของเรา เขตของเรา ประเทศของเราเป็นอย่างไร ควรพัฒนาด้านใด

สรุปการประชุม

นายอัมพร พินะสา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปการประชุม ดังนี้

๑. เรื่องการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน
๒. การจัดการเรียนการสอนที่เป็นแบบ PLC ขอให้ศึกษานิเทศก์ให้ความสำคัญกับครูที่เป็นต้นแบบ ต้องการเห็นรูปแบบที่แท้จริงในการจัดการเรียนการสอนที่เป็น Active Learning เกิดขึ้นในฐานสมรรถนะนั้น ทำอย่างไร ขอให้มิตัวอย่างที่เป็นต้นแบบของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๓. เน้นย้ำเรื่องหนังสือพระราชบัญญัติให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องดูแลให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์

๔. โรงเรียนคุณภาพ ขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิญชวนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนต้นแบบ เช่น มีครูภาษาจีน ครูภาษาอังกฤษ ขณะนี้หลายเขตพื้นที่การศึกษายังไม่มีการสรรหาครูภาษาจีน ครูภาษาอังกฤษ จึงขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเร่งรัดติดตามเรื่องดังกล่าว หากไม่สามารถจ้างครูภาษาอังกฤษเป็นชาวต่างชาติ มีแนวทางการจ้างครูไทยที่มีความสามารถทางด้านการสอนภาษาอังกฤษเป็นทางออกให้

๕. บ้านพักครู เน้นย้ำต้องการให้ทุกเขตพื้นที่การศึกษาได้นำร่องในการสร้างหมู่บ้านครู

๖. หนี้สินของครูบรรจุใหม่ที่เงินเดือนน้อย และต้องเช่าห้องอยู่ ซึ่งในกรุงเทพฯ จะใช้อาคารเรียนที่เคยมีนักเรียนจำนวน ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ คน ปัจจุบันเหลือเพียงจำนวน ๒๐๐ - ๓๐๐ คน ปรับปรุงอาคารเรียนให้เป็นบ้านพักครู ต่างจังหวัดก็เช่นเดียวกัน ถ้าอาคารเดิมเก่า เราสามารถปรับปรุงได้ ในเขตพื้นที่การศึกษาใดไม่มีอาคาร และจะสร้างใหม่มีแบบให้เลือก ๑๘ ห้อง หรือ ๓๒ ห้อง ถ้าสามารถทำระบบนี้ได้เต็มทุกพื้นที่ จะช่วยลดค่าใช้จ่ายให้กับครูบรรจุใหม่ได้

๗. นโยบายพาน้องกลับมาเรียน ซึ่งต้องการให้ติดตามเด็กที่มีชื่อ และเด็กที่ไม่มีชื่อแต่มีตัวว่าจะทำอย่างไร

๘. โครงการโคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง เป็นโครงการที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ หรือให้นักเรียนได้แสดงออกถึงการจัดการเรียนการสอนที่เป็นสมรรถนะได้อีกรูปแบบหนึ่ง หากโรงเรียนใดมีความพร้อมหรือมีพื้นที่ที่เหมาะสม ขอให้ผู้อำนวยการสำนักเขตพื้นที่การศึกษาได้สำรวจและแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าร่วมโครงการ

๙. การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ขอให้ท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์สังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูในรูปแบบนี้ว่าถูกต้องหรือไม่ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนประวัติศาสตร์ได้จริงหรือไม่ โดยหลักการคือ ต้องไม่จัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์แบบท่องจำ แต่ต้องการเน้นที่เหตุการณ์ว่าเกิดอะไรขึ้นในสมัยนั้น ถ้าเกิดขึ้นในยุคนี้จะนำมาปรับใช้อย่างไร จะทำอย่างไรให้ดีขึ้นกว่าเดิม แบบไหน อย่างไร

เลิกประชุม เวลา ๑๒.๐๐ น.

นางสาวกัญญารัตน์ สุขสกุล
นางสาวไอรต์นดา ศิลาโรจน์สมบัติ
นางสาวณัฐธิดา มีจันทร์
ผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวนุศรา ประสงค์ยิ่ง
นายสุรินทร์ สว่างอารมณ์
ผู้ตรวจรายงานการประชุม